

Tytuł: Wielkie banki mogą nas uratować - regulacje banków globalnie systemowo istotnych wspomagające realną gospodarkę w czasach kryzysu.

Na początku pandemii koronawirusa przewodniczący Rady ds. Nadzoru Europejskiego Banku Centralnego powiedział, że „w przeciwieństwie do kryzysu finansowego z 2008 r. banki nie są tym razem źródłem problemu. Musimy jednak upewnić się, że mogą one stanowić część rozwiązania.” Ten projekt badawczy koncentruje się dokładnie na tym, jak uregulować najbardziej wpływowe globalne banki o znaczeniu systemowym (G-SIBs), aby umożliwić im udział w tym procesie - by w czasach kryzysu mogły służyć realnej gospodarce bez jednoczesnego ponoszenia nadmiernych strat lub rezygnacji z zachowania stabilności finansowej.

G-SIBs są międzynarodowymi, wielkimi, złożonymi wewnątrznie i połączonymi ze sobą bankami, które ostatecznie ukształtowały się w XX wieku głównie w Stanach Zjednoczonych i Europie na fali globalizacji, innowacji oraz przemian w usługach bankowych. Bez względu na to, co ludzie myślą o wielkich bankach, niezaprzeczalnie odgrywają one ważną rolę w światowej gospodarce, a regulacje prawne dotyczące takich instytucji zarówno w Stanach Zjednoczonych, jak i w Europie, mają ogromne znaczenie. Było to szczególnie widoczne podczas minionych kryzysów finansowych, takich jak Wielki Kryzys i Globalny Kryzys Finansowy (GKF), ale jest również bardzo oczywiste dzisiaj, w obliczu pandemii koronawirusa. Jednakże Wielki Kryzys i GKF ujawniły inne luki regulacyjne niż obecny kryzys. Ze względu na to, że obie te zapaści gospodarcze wywodziły się z sektora finansowego, organy regulacyjne i nadzorcze skoncentrowały się na stworzeniu ostrożnościowych ram prawnych, pełniących głównie funkcję zapobiegawczą. Miały one zapobiec ponownemu światowemu załamaniu gospodarczemu spowodowanemu przez globalne banki. Amerykański Banking Act wprowadzony po Wielkim Kryzysie, Dodd-Frank Act po GKF, rozporządzenia i dyrektywy unijne dotyczące poziomów kapitału, restrukturyzacji i nadzoru - wszystkie te akty prawne koncentrowały się na zapobiegnięciu kolejnym recesjom i utrzymaniu stabilności finansowej. Z kolei obecny kryzys rozpoczął się oddolnie, w gospodarce realnej, gdy pandemia zmusiła przedsiębiorców do wstrzymania działalności, a pracowników do pozostania w domu. Teraz G-SIBs mają pomóc w łagodzeniu wpływu tego kryzysu na firmy i ludzi. Agencje regulacyjne i nadzorcze wycofują wymogi kapitałowe, zawieszają przeprowadzanie testów ostrożnościowych, umożliwiają bankom udzielanie kredytów ryzykownym kredytobiorcom, wszystko w celu ułatwienia przepływu kapitału i wsparcia realnej gospodarki. Ich nieskoordynowane, chaotyczne działania wprowadzają do sektora bankowego niepewność i zamieszanie. Ta luka prawna powstała po poprzednich kryzysach – zaniedbano fakt, że regulacje dotyczące G-SIBs muszą być tak ukształtowane, aby te banki mogły pośredniczyć w przekazywaniu monetarnego wsparcia dla realnej gospodarki, bez odwoływania się do gorączkowych działań doraźnych, które obserwujemy teraz ze strony nadzorców i regulatorów. Zatem celem mojego projektu będzie zlikwidowanie tej luki poprzez sformułowanie zaleceń dotyczących systemów prawnych USA i UE, które pozwoliłyby regulacjom wiążącym G-SIBs spełniać zarówno funkcje zapobiegawcze, jak i wspomagające realną gospodarkę.

Prace badawcze zostały podzielone na trzy główne etapy. Po pierwsze, aby stworzyć podstawy do dalszej analizy, zostanie zbadana historia G-SIBs, ich funkcjonowanie i ogólne zadania, które spełniają w gospodarce. Skoncentruję się na instytucjach amerykańskich i europejskich, ponieważ stanowią one większość wśród tych banków, zgodnie z listą publikowaną przez międzynarodową Radę Stabilności Finansowej. Po drugie, funkcjonowanie G-SIBs i ich rola podczas trzech najpoważniejszych kryzysów gospodarczych (Wielki Kryzys, GKF, kryzys koronawirusa) zostaną przeanalizowane, w szczególności ich starania i możliwości dotyczące wspierania realnej gospodarki. Ostatni etap projektu jest podzielony na dwie części. Najpierw przepisy prawne i działania nadzorcze powzięte podczas tych załamań gospodarczych zostaną zidentyfikowane i ocenione pod kątem ich przydatności we wspieraniu realnej gospodarki oraz w kontekście zachowania stabilności finansowej. Przedmiotem tego etapu badań będą amerykańskie i europejskie reżimy prawne, dobrane adekwatnie do rozważanego kryzysu - w przypadku Wielkiego Kryzysu będą to przepisy z USA i z krajów europejskich, z których pochodzą G-SIBs (np. Niemcy, Francja, Wielka Brytania, Holandia), w kontekście GKF zostaną wzięte pod uwagę systemy prawne USA i UE, a także elementy prawa szwajcarskiego. W przypadku obecnego kryzysu opiszę przepisy z USA, UE oraz niektóre szwajcarskie i brytyjskie rozwiązania prawne. Wreszcie druga część tego etapu badań polegać będzie na sformułowaniu zaleceń na podstawie analizy roli G-SIBs podczas wspomnianych kryzysów, a także oceny przepisów prawnych i działań nadzorczych.

Ze względu na zarówno historyczny (kryzysy z różnych lat), jak i geograficzny (USA, Europa) charakter porównawczy tego projektu, uważam, że będę w stanie opracować realistyczne zalecenia dotyczące przepisów wiążących G-SIBs. Mam nadzieję, że, gdy organy regulacyjne i nadzorcze wezmą pod uwagę nie tylko stabilność finansową, ale także potencjał G-SIBs w kontekście wspierania realnej gospodarki, następny kryzys będzie łagodniejszy niż obecny, niezależnie od tego, czy będzie wywodził się z sektora finansowego, czy będzie spowodowany innymi czynnikami, których obecnie nie jesteśmy w stanie przewidzieć.